

SIVISTYSLAUTAKUNTA TALOUSARVIO VUODELLE 2025 JA TALOUSSUUNNITELMA VUOSILLE 2026-2027

Sivistystoimen hallinto

Tilivelvollinen ja tulosvastuullinen esimies: hyvinvointijohtaja

Toiminta-ajatus

Sivistyspalvelujen tehtävänä on tuottaa laadukkaita perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen palveluita lapsille sekä tukea kuntalaisten hyvinvointia ja tuottaa kirjastopalveluita.

Palveluajatus

Sivistystoimen palvelut ovat kaikkien kuntalaisten käytettävissä ja helposti saavutettavissa. Asiakas saa palvelujen käyttöön tarvitsemansa tuen henkilökunnalta.

Yleiset kehittämistavoitteet ja toimintaympäristön muutokset

Lautakunnan esittelijänä toimii hyvinvointijohtaja. Tehtävätason esihenkilöt valmistelevat lautakunnan päätettävät asiat lautakunnalle. Hyvinvointijohtajan tehtäviin kuuluu myös kunnan hyvinvointitehtävän johtaminen ja koordinointi.

Perusopetuksen toiminta on yhden hallinnon alaista. Yhtenäiskoulun johtamisesta vastaavat rehtori ja apulaisrehtori. Kirkonkulman koulun johtamisesta vastaavat rehtori ja koululla toimiva vastuupettaja. Kirjaston johtamisesta vastaa kirjastotoimenjohtaja, jonka työpanoksesta myydään sopimuksen mukaisesti 50 % Pöytyän kunnalle. Varhaiskasvatuspalvelujen johtamisesta vastaa varhaiskasvatuspäällikkö. Hänen alaisuudessaan työskentelee myös vastaava varhaiskasvatuksenopettaja, joka toimii esiopetuksen esihenkilönä.

Toiminnan painopisteet ja suunnittelukauden yksilöidyt tavoitteet

Sivistyslautakunnan merkitys kasvaa kuntalaisten hyvinvointia tuottavana organisaationa. Sivistyspalvelujen laadun ylläpitäminen peruspalveluissa on tärkeää varmistaa, vaikka resurssit niukkenevat. Niin lautakunnalta kuin henkilökunnaltakin edellytetään uudenlaista ajattelua, rohkeaa kokeilua ja työtä pelkäämättömästi asennetta, joilla vastataan tulevaisuuden haasteisiin. Hallinnon tehtävänä on tukea johtamista ja muuta työtä kaikissa lautakunnan alaisissa tehtävissä ja varmistaa, että työn tekemiselle on riittävät resurssit.

Henkilöstön työhyvinvoinnin peruspilari on hyvä johtaminen. Henkilöstön työkyvyn ylläpitäminen muuttuvien työaikojen puristuksessa on myös tärkeää. Kehityskeskustelujen yhteydessä pohditaan työssä jaksamista ja johtajuutta. Keskustelujen perusteella kehitetään niin työyhteisöä kuin johtamistakin. Henkilöstölle tarjotaan mahdollisuus tarvittaessa työnhajukseen ja koulutukseen, joka tukee laadukkaan varhaiskasvatuksen toteuttamista ja ammattitaidon ylläpitämistä.

Perusopetus

Perusopetus

Tilivelvollinen ja tulosvastuullinen: rehtori ja apulaisrehtori

Toiminta- ja palveluajatus

Perusopetus luo hyvät edellytykset kasvamiselle ja oppimiselle. Kouluissa työskennellään myönteisessä työyhteisössä, joka hyväksyy erilaisuuden ja tukee tervettä itsetuntoa. Perusopetus tarjoaa oppilaille mahdollisuuden laajan yleissivistyksen perustan muodostamiseen ja oppivelvollisuuden suorittamiseen. Se antaa valmiudet ja kelpoisuuden toisen asteen opintoihin. Se ohjaa oppilaita löytämään omat vahvuutensa ja rakentamaan tulevaisuutta oppimisen keinoin. Koulut tekevät monipuolista yhteistyötä ympäröivän yhteiskunnan kanssa. Valmistelu ja päätöksenteko pidetään avoimena ja vuorovaikutteisena; mm. esityslistat ja muistiot ovat henkilökunnan saatavilla (Teams), info-tv, viikko- ja kuukausitiedotteet

Yleiset kehittämistavoitteet ja toimintaympäristön muutokset

Talouden säästötavoitteisiin vastataan mm. tehostetuin sijaisjärjestelyin. 1-3pv poissaolot hoidetaan pääsääntöisesti oton tunteina ja jos otolijoita ei lukujärjestyksellisistä syistä ole, sisäisin järjestelyin. Yli 3 päivää pidempiin poissaoloihin palkataan ulkopuolinen sijainen. Rekrytointitarpeet mietitään tarkasti. Kaikissa tilanteissa päätökset tehdään huomioiden koulu yhteisön jäsenten ja ympäristön turvallisuus.

Henkilökunnan sairauspoissaoloja pyritään vähentämään varhaisella puuttumisella. Oppilaiden poissaoloja seurataan aiempaa suunnitelmallisemmin. Huolta herättävät ja luvattomat poissaolot selvitetään viipymättä. Selvittämättömät poissaolot selvitetään kodin ja koulun yhteistyönä.

Henkilöstön ja oppilaiden hyvinvointia ja osallisuutta edistetään yhteisin keskusteluin sekä myönteistä kiinnittymistä ja yhteisöllisyyttä tukevalla kouluarjella. Koulu yhteisössä painotetaan toisista välittämistä. Henkilöstön koulutukset kohdennetaan edellä mainittuihin asioihin. Ensisijaisesti kouluttaudutaan verkkovälitteisesti tai maksuttomissa tilaisuuksissa. Kannustetaan henkilöstöä kouluttautumaan myös omalla ajalla.

Toiminnan painopisteet ja suunnittelukauden yksilöidyt tavoitteet

Hyvinvoinnin ja osallisuuden edistäminen; Yhteisen keskustelun ja henkilöstön tiimityöskentelyn lisääminen. Oppilaiden osallisuuden edistäminen oppilaskunta-, tukioppilas- ja kummitoiminnan avulla. Kannustamme toiminnan kehittämiseen ja uudistamiseen.

Sitouttava koulu yhteistyö; Uusi poissaoloihin puuttumisen malli ja kansalliset poissaololuokitukset käyttöön lv2024-25 alkaessa.

Lukuinnostuksen herättäminen; Lukudiplomin suorittaminen, kirjaston lukuvinkkaukset, lukuvälitunnit, isojen ja pienten oppilaiden yhteiset lukuhetket, lukukisat ja muut lukemaan innostavat tempaukset. Kotien tietoisuuden lisääminen lukemisen tärkeydestä.

Yrityskylätoiminnan sopimuksen jatkaminen suunnitelmavuosina 2025-28. Yrittäjyyskasvatuksen ja yritteliään asenteen vakiinnuttaminen osaksi koulun toimintaa eri luokka-asteilla, esimerkiksi alakoulussa Yrityssankari ja yläkoulussa Taloussankari.

Paikallisen opetussuunnitelman päivittäminen. Perusopetuksen oppimisen tukea koskevat muutokset astuvat voimaan 1.8.2025.

Koulupäivän liikunnallistaminen: Mm. välituntivälineiden lisääminen, pingisvälkät ja pingisturnaus, pyöräilyviikko, toiminnallisuuden lisääminen oppitunneille, liikunnalliset päivänavaukset

Perusopetuksen tavoitteet

TAVOITE	MITTARI	TA 2025
Hyvinvoinnin, osallisuuden ja yhteisöllisyyden edistäminen kouluyhteisössä	Hyvinvointikyselyt 4.-9. lk. oppilaille, opettajille ja ohjaajille Kouluterveyskysely Kiusaamiskyselyt ja sosiogrammit Oppilaskunnan kokoontumiset Yhteisöllisen opiskeluhuollon kokoontumiset Luokanvalvojan tunnit: tunne- ja turvataikasvatussisältöjen toteuttaminen	Kiusaamisen nollatoleranssi Säännölliset kokoukset Säännölliset kokoukset Kuukausittaisten tuntien toteuttaminen Säännölliset kuukausittaiset tapaamisen, yhteiset aiheet kaikilla valvontaluokilla.

Kirjastotoimi

Tilivelvollinen ja tulosvastuullinen: kirjastotoimenjohtaja

Toiminta-ajatus

Kirjastotoimi edistää kuntalaisten yhdenvertaisia mahdollisuuksia sivistykseen ja kulttuuriin, tiedon saatavuutta ja käyttöä, monipuolista lukutaitoa, tiedonhallintotaitoja ja lukemiskulttuuria, mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen sekä aktiivista kansalaisuutta. Kirjasto toimii kuntalaisten kohtaamis- ja tapahtumapaikkana, tukee osallisuutta ja ehkäisee syrjäytymistä. Kokoelmien ajantasaisuudesta ja laadukkuudesta, palvelun asiakaslähtöisyydestä, henkilökunnan osaamisesta sekä laitteistojen ja ohjelmien ajantasaisuudesta pidetään huolta.

Palveluajatus

Kirjastotoimen palvelut ovat kaikkien kuntalaisten käytettävissä ja helposti saavutettavissa. Palveluita tuotetaan esteettömissä ja viihtyisissä tiloissa. Aukioloajoissa otetaan huomioon kaikkien asiakasryhmien tarpeet ja viikoittaista palveluaikaa sijoitetaan sekä aamuun että iltaan. Aukioloaikaa jatketaan omatoimisen aukiolon avulla. Asiakas saa palveluiden käyttöön tarvitsemansa tuen asiantuntevalta, koulutetulta ja helposti lähestyttävältä henkilökunnalta. Aineiston hankinnassa reagoidaan herkästi paikallisiin tarpeisiin.

Kirjasto tarjoaa kuntalaisten käyttöön kokoontumis- ja oleskelutilaa sekä järjestää tapahtumia kaikille ikäryhmille. Asiakkaita osallistetaan palveluiden suunnitteluun ja järjestämiseen. Kirjastotoimi tekee aktiivisesti yhteistyötä kunnan muiden toimijoiden kanssa ja verkostoituu alueen kirjastojen kanssa palveluiden kehittämiseksi. Osa kirjaston palveluista tuotetaan Loisto-kirjastojen seudullisena yhteistyönä.

Toiminnan painopisteet ja suunnittelukauden yksilöidyt tavoitteet

Kirjaston painopistealueita ovat laaja-alainen lukutaitotyö ja kuntalaisten kannustaminen kirjaston tarjoamien digitaalisten aineistojen ja palveluiden käyttöön. Kirjaston toiminnan ja sisältöjen avaamista jatketaan ja niitä markkinoidaan monikanavaisesti.

Koululaisille järjestetään säännöllisiä kirjastokäyntejä, tiedonhaun ja kirjastonkäytön opastuksia sekä kirjavinkkauksia yhteistyössä koulun kanssa laaditun suunnitelman mukaisesti. Koululaiset suorittavat kirjaston laatimaa lukudiplomia luokka-asteilla 1-9. Tavoitteena kouluyhteistyössä on oppilaiden monilukutaidon tukeminen. Kirjasto etsii uusia tapoja tavoittaa etenkin aikuisasiakkaita lukemisen pariin ja hakee tähän työhön hankerahoitusta vuosille 2025-26.

Kirjasto kannustaa kuntastrategian mukaisesti kuntalaisia digitaalisten palveluiden käyttöön painottamalla sähköisten aineistojen tarjontaa edistämällä näin kuntalaisten yhdenvertaisuutta palvelujen saatavuudessa. Kirjasto madaltaa kynnystä digitaalisten palveluiden käyttöön hankekumppanuudella "Digitaalinen maaseutukuntien 2024-2025 -hankkeessa.

Kirjastotoimen tavoitteet

TAVOITE	MITTARI	TA 2025
Digi- ja mobiiliratkaisujen hyödyntäminen palveluissa	E-aineiston lainat / kirjat	>400
	E-aineistojen lainat/ lehdet	20 % kasvu käyttökerroissa/kk verrattuna vuoteen -24
Helpot ja yhtäläiset mahdollisuudet saada palvelua	Saavutettavuuskirjasto Celian asiakkuudet	> 45 asiakasta
Asukaslähtöisyyden kehittäminen	Kuntalaisia osallistavien tapahtumien järjestäminen Säännöllinen asiakaspalautteiden kerääminen	Tapahtumia 5 2 asiakaskyselyä

Varhaiskasvatus ja esiopetus

Tilivelvollinen ja tulosvastuullinen esimies: varhaiskasvatuspäällikkö ja vastaava varhaiskasvatuksen opettaja

Toiminta-ajatus

Laadukkaiden ja monipuolisten varhaiskasvatus- ja esiopetuspalvelujen järjestäminen yhteistyössä mm. huoltajien, yksityisten palveluntuottajien, perusopetuksen ja neuvolan kanssa.

Palveluajatus

Varhaiskasvatuspalvelut tukevat osaltaan lasten myönteistä kasvua, kehitystä ja oppimista yhteistyössä perheiden, kunnan eri tehtäväalueiden ja muiden tahojen kanssa.

Tehtäväalue sisältää seuraavat alemmat vastuuyksiköt: *Yksityiset päiväkodit ja perhepäivähoitajat, (palvelusetelituottajat), Päiväkoti Pääskynpesä, Päiväkoti Puukoulu, varhaiskerho, perhepäivähoito, lasten kotihoidon tuki ja esiopetus*

Tehtäväalueella työskentelee yhteensä noin 45 henkilöä.

Yleiset kehittämistavoitteet ja toimintaympäristön muutokset

Perheille tarjotaan varhaiskasvatusta perhepäivähoidossa ja päiväkodissa. Perheet voivat valita lapselleen myös yksityisen varhaiskasvatuspaikan. Tähän tarkoitukseen kunta myöntää tulosidonnaisen varhaiskasvatuksen palvelusetelin. Palvelusetelitoimintaa ohjaa Sivistyslautakunnan hyväksymä sääntökirja.

Vanhempien työaikojen sijoittuminen epätyypillisiin aikoihin lisääntyy jatkuvasti. Tämän vuoksi varhaiskasvatuksessa tulee varautua ilta- ja mahdollisesti myös yö- ja viikonloppuhoidon järjestämiseen. Tällä hetkellä viikonloppuhoito on järjestetty perhepäivähoitona palkkaamalla perhepäivähoitajan sijainen ko. viikonlopuiksi, koska tarve on vähäistä. Yöhoidon järjestämiseen ei tällä hetkellä ole tarvetta. Varhaiskasvatuslain (540/2018) mukaan varhaiskasvatusta on järjestettävä myös öisin ja viikonloppuisin, jos kunnassa on tarvetta, joten suunnitelma omana toimintana tai ostopalveluna tapahtuvan varhaiskasvatuksen järjestämisen myös öisin ja viikonloppuisin tulee laatia.

1.8.2022 voimaan tulleen perhevapaa uudistuksen vaikutukset näkyvät tällä hetkellä siten, että varhaiskasvatukseen hakeutuu jonkin verran entistä nuorempia lapsia. Samoin tulee varautua siihen, että lapsen oikeus samaan varhaiskasvatuspaikkaan säilyy, jos poissaolon aikana lapsen hoidosta maksetaan vanhempainrahaa ja poissaolo kestää yhtäjaksoisesti enintään 13 viikkoa.

Vuoden 2023 elokuun alusta varhaiskasvatuksessa oleville lapsille on tehtävä tehostetun-/erityisen tuen päätökset, jos lapsella on tarve tukeen, jota ei voida yleisessä tuessa tarjota. Päätökset valmistelee varhaiskasvatuksen erityisopettajien tiimi ja päätöksen tekee varhaiskasvatuspäällikkö. Erityisen ja tehostetun tuen piirissä olevien lasten määrä on hieman kasvanut viime vuosina. Varhaiskasvatuksessa on nähtävissä sosiaalisen tuen tarpeen kasvu. Varhais-erityiskasvatukseen onkin syytä edelleen panostaa. Tavoitteena on lisätä varhaista puuttumista ja tukitoimien aloittamista mahdollisimman aikaisessa vaiheessa sekä huolehtia kaikista kunnan lapsista erityistarpeista huolimatta. Tähän työhön tarvitaan varhais-erityiskasvatuksen osaamisen lisäämistä.

Kunnan varhaiskasvatussuunnitelman arviointi ja tarpeellinen päivitys on jatkuva prosessi ja sitä tehdään vuosittain yhdessä henkilöstön ja huoltajien kanssa.

Toiminnan painopistealueet ja suunnittelukauden yksilöidyt tavoitteet

Henkilöstön työhyvinvoinnin peruspilari on hyvä johtaminen. Henkilöstön työkyvyn ylläpitäminen muuttuvien työaikojen puristuksessa on myös tärkeää. Kehityskeskustelujen yhteydessä pohditaan työssä jaksamista ja johtajuutta. Keskustelujen perusteella kehitetään niin työyhteisöä kuin johtamistakin. Henkilöstölle tarjotaan mahdollisuus tarvittaessa työneuvontaan ja koulutukseen, joka tukee laadukkaan varhaiskasvatuksen toteuttamista ja ammattitaidon ylläpitämistä.

Hankerahoituksella perustettu konsultoivan varhaiskasvatuksen erityisopettajan toimi on osoittautunut tarpeelliseksi varhaisen tuen varmistamiseksi. Konsultoiva varhaiskasvatuksen erityisopettaja on toiminut moniammatillisen verkostotyön koordinaattorina sekä pedagogisena ohjaajana mm. perhepäivähoitajille.

Kansallinen koulutuksenarviointikeskus (Karvi) julkaisi 1.8.2023 Varhaiskasvatuksen laadun- arviointijärjestelmän (Valssi), jonka tarkoituksena on tukea järjestäjiä ja palveluntuottajia heidän laadunhallinnassaan. Valssi on monipuolinen digitaalinen palvelu, jolla voidaan toteuttaa arviointitiedonkeruita, saada toimijakohtaisia arviointiraportteja, tuottaa arvioinnin toimipaikkakohtaisia yhteenvetoja sekä julkaista toimijan lakisääteisiä arviointituloksia. Varhaiskasvatuksen laadun kehittämistä Valssin avulla jatketaan vuoden 2025 aikana.

Yhteistyön syventäminen kunnan alueella toimivien yksityisten varhaiskasvatuspalvelujen tuottajien kanssa takaa yhdenvertaiset varhaiskasvatuksen palvelut riippumatta varhaiskasvatuspaikasta.

Aura on mukana Turun Seudun Opetustoimen Foorumi TSO:n varhaiskasvatusjaostossa, joka on varhaiskasvatusalan johtavien asiantuntijoiden yhteistyöverkosto. TSO:n varhaiskasvatusjaostossa työskennellään opetuksen ja kasvatuksen kehittämiseksi ja yhteistyön lisäämiseksi varhaiskasvatuksessa. Yhteistyössä muiden kuntien kanssa järjestetään henkilökunnalle erilaisia koulutuksia mm. perhepäivähoitajien pedagogisen osaamisen vahvistamista.

Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen tavoitteet

TAVOITE	MITTARI	TA 2025
Lasten ja huoltajien osallisuuden lisääminen	Lasten kokemuksen mittaaminen eri ikätasoisilla menetelmillä Vanhempainraadien tms vaikutuskanavan perustaminen, osallisuuden kokemukset asiakaskyselyssä	Lasten vaikutusmahdollisuudet varhaiskasvatuksen toimintaan lisääntyvät. Vanhempain osallistuminen vanhempainiltoihin, osallisuuden kokemus kyselyssä 6 / 7
Henkilöstön työhyvinvoinnin tukeminen	Henkilöstön oma arvio työkyvystään kehityskeskusteluissa: arvio 1–5	Kokemukset vähintään 4

<p>Saumaton yhteistyö yksityisten toimijoiden kanssa</p>	<p>Yhteistyötapojen kehittäminen ja juurruttaminen</p>	<p>Yhteistyötapaamisia vähintään 6 kertaa/vuosi</p> <p>Kunnan alueella toimivat perhepäivähoitajat osallistuvat perhepäivähoidon pedagogisen ohjauksen iltoihin</p>
<p>Varhaiskasvatuksen laadun kehittämisen henkilöstön kanssa</p>	<p>Laadun arviointi</p>	<p>Valssin arviot valitun kehittämiskohteen työkaluilla yli 4 (asteikko 1–7)</p>